

ارزیابی تحلیلگر اقتصادی از مصوبه بنزینی دولت

اول باید تورم مهار شود

یک تحلیلگر اقتصادی باتاکید بر اینکه هرگونه اصلاح قیمت سوخت بدون مهار تورم و تدوین بسته جامع حمل و نقل عمومی موثر نخواهد بود، اظهار داشت: یارانه بالای پرداختی از سوی دولت به سوخت سبب ایجاد رانت و سود سرشار قاچاق آن در سال های اخیر شده است.

آلبرت بغزیان در گفت و گو با ایرنا، با اشاره به مصوبه اخیر بنزینی دولت و پیش بینی نرخ سوم برای استفاده از سوخت مازاد در جایگاههای سوخت اظهار داشت: به نظر می رسد تعیین نرخ ۵ هزار تومانی برای نرخ سوم، نه در حوزه قاچاق بازدارنده باشد و نه به کاهش مصرف منجر شود بلکه بیشتر مدیریت مصرف مدنظر قانونگذار بوده است. وی با تاکید بر اینکه برای کاستن از آثار هرگونه آثار تورمی در حوزه سوخت لازم است سیاست های مکمل و ضد تورمی نیز دیده شود و دستگاه های اجرایی با جدیت آن را اجرا کنند، افزود: هر تصمیمی که دولت می گیرد باید در جهت ارتقای رفاه مردم باشد.

بغزیان با طر ح این پرسش که هدف از تصمیم دولت برای تعیین نرخ سوم بنزین چه بوده است، ادامه داد: اگر هدف نهایی افزایش رفاه است، باید بررسی کنیم این سیاست در عمل چه اثری می گذارد و آیا برای ارتقا موجب رفاه عمومی مردم می شود یا نه. این کارشناس اقتصادی افزود: به نظر می رسد هدف دولت با این نرخ گذاری، بیشتر کاهش مصرف با رویکرد کاهش آلودگی یا کاهش ترافیک بوده باشد.

وی با یادآوری اینکه یارانه بالای پرداختی از سوی دولت به سوخت سبب ایجاد رانت و سود سرشار قاچاق آن در سال های اخیر شده است، اظهار داشت: شاید ایجاد درآمد برای دولت یکی از اهداف این مصوبه باشد که در این سال ها به دلیل تثبیت قیمت بنزین و نفت گاز رشد زیادی نداشته و حتی دولت مجبور شده از سایر درآمدهای خود در این بخش هزینه کند. این استاد دانشگاه با بیان اینکه این مصوبه می تواند آغاز یک روند تدریجی اصلاحات در بخش سوخت کشور باشد، افزود: در این شیوه آموزش قیمت آزاد بنزین لیشری ۵ هزار تومان است و باید تدریج در سال های آینده بالاتر می رود، یعنی همان کاری که سال ها پیش انجام می شد، اکنون پس از ساله ها وقفه در دستور کار مجریان قرار گرفته باشد.

بغزیان تاکید کرد: برای اصلاحات اساسی در حوزه سوخت نیاز است تا نرخ ها بر اساس شرایط روز اقتصاد کشور بازبینی شود نه اینکه نرخ سوم تا سال ها ثابت بماند و با همان سرنوشت قیمت ۱۰۰ تومانی مواجه شویم.

این استاد دانشگاه اضافه کرد: بنابراین، اینکه آیا این سیاست رفاه محور است یا خیر، باید گفت در کوتاه مدت قطعاً اثر ضد رفاهی دارد زیرا این عدد فعلی بازدارنده قاچاق نیست، مصرف را هم جدی کاهش نمی دهد، اما فشار قیمتی ایجاد می کند.

این استاد دانشگاه با انتقاد از اینکه چرا دستگاههای متولی روی قاچاق سوخت نظارت ندارند، اظهار داشت: آیا با نظارت روی کارت سوخت، نمی توان قاچاق را رصد کرد؟ چطور است که می توان فهمید هر خودرو کجا و چقدر سوخت استفاده کرده اما نمی توانیم تانکرهای قاچاق، کشتی های کوچک یا مسیرهای انتقال سوخت قاچاق را رصد کنیم؛ اگر قاچاق کنترل نشود، اصلاح قیمت چه فایده ای دارد؟

بغزیان با تاکید کرد: اگر هدف کاهش مصرف است، باید در کنار آن یک بسته کامل وجود داشته باشد. سال هاست می گویم باید حمل و نقل عمومی را تقویت می کنیم، اما در عمل بیشتر کار ناچیز بوده است.

وی افزود: افزایش تعداد خودروهای برقی مورد استفاده در حمل و نقل عمومی، توسعه خطوط مترو و ارتقای کیفیت اتوبوس ها از جمله مواردی است که می بایست در یک بسته جامع دیده شود و اجرایی شود.

این تحلیلگر اقتصادی ادامه داد: فرسودگی ناوگان حمل و نقل عمومی سبب شده تا فرهنگ عمومی به سمت استفاده از خودروهای شخصی و تاکسی های اینترنتی تغییر کند که نتیجه آن مصرف سوخت بیشتر و آلودگی هوا بخصوص در شهرهای بزرگ است.

بغزیان با تاکید بر اینکه اصلاحات اقتصادی در حوزه سوخت زمانی موثر است که قیمت ها به طور واقعی اصلاح شود و در نتیجه آن قاچاق آن صفر شود، گفت: ارقام فعلی بنزین و حتی نرخ سوم آن، یک اقدام اصلاحی در حوزه قیمت سوخت محسوب نمی شود زیرا هنوز با نرخ واقعی فاصله زیادی دارد. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: اگر بخواهیم واقع بین باشیم، باید بگوییم که ما با یک زنجیره از شکست سیاسی در حوزه های اقتصادی مواجه هستیم؛ دولت در سه سیاست ضدتورمی اصلی موفق نبوده است که شامل مهار نقدینگی، کنترل کسری بودجه و ثبات نرخ ارز است؛ و تا زمانی که تورم ناشی از این سه مورد مهار نشود، هر اصلاح قیمتی عملایی اثر است. بغزیان در ادامه به نقد مصوبه بنزینی دولت پرداخت و گفت: اگر هدف کاهش مصرف بنزین است، راه حل آن فقط عدد قیمت نیست؛ بلکه قیمت باید بازدارنده باشد، اما تا زمانی که برنامه مشخص و قابل پیش بینی نباشد باز هم کار نمی کند. دولت باید بگوید از امروز قیمت بنزین را با توجه به سیاست گذاری ها تعدیل می کنم و روند مشخص و تدریجی داشته باشد. نه اینکه چند سال نگه دارد و دوباره جهشی افزایش دهد. این استاد دانشگاه تاکید کرد: اگر هدف این مصوبه مقابله با قاچاق است، باید از روش های دیگر هم استفاده کرد. چرا در کشورهای دیگر قاچاق گسترده سوخت وجود ندارد؟ چون مسیرهای انتقال کنترل شده است. چرا باید سوخت به صورت تانکر به تانکر در مرز جابه جاشود؟ چرا لوله کشی های غیرقانونی شناسایی نمی شود؟ این ها ضعف نظارتی است که باید با آن مقابله کرد.

وی خاطرنشان کرد: در شرایط فعلی موفقیت این طرح نه در کوتاه مدت قابل تصور است و نه در بلندمدت، چون آلودگی، مصرف و قاچاق همچنان باقی می ماند. وقتی یک بطری کوچک آب معدنی گران تر از یک لیتر بنزین باشد، قیمت بنزین همچنان ارزان است و تأثیر اصلاحی ندارد.

این تحلیلگر اقتصادی یادآور شد: اگر هدف این مصوبه رفاه مردم است، باید پرسید نظارت کجاست؟ حمل و نقل عمومی کجاست؟ برنامه جامع افزایش بهره وری کجاست؟ بنابراین، هر سیاستی برای اصلاح قیمت باید همراه با اصلاحات ساختاری و تقویت نظارت باشد؛ وگرنه فقط فشار جدیدی بر مردم وارد می شود.

«آرمان ملی» پیامد ترکیب مضاعف بحران ها در کشور را بررسی می کند

بلا تکلیفی اقتصاد بین تش و تورم

بزرگترین خطر تورم طولانی مدت، فرسایش اعتماد عمومی به پول ملی است.

وقتی مردم به ریال اعتماد نداشته باشند، تمایل به نگهداری آن کاهش یافته و

خرید ارز، طلا و دارایی های غیرمولد جایگزین پس انداز می شود

بحران های داخلی و بین المللی و منطقه ای غیرقابل پیش بینی بوده است که از جمله آنها می توان به جنگ غزه، سوریه، لبنان، روسیه و اوکراین و جنگ دوازده روزه اسرائیل علیه ایران اشاره کرد که با تنش های ارزی، رکود جهانی و تغییرات اقلیمی همراه بوده است و ایران نیز به عنوان مهم ترین بخش از این رویدادها، ناگزیر در معرض تبعات آن قرار دارد. کاهش ارزش ارزهای مرجع، اختلال در واردات کالاهای اساسی، افزایش هزینه حمل و نقل و بی ثباتی بازار جهانی انرژی، محدودیت های نقدینگی داخلی فشار وارد می کنند. هرچند بسیاری از کشورهای منطقه، مثلاً روسیه توانسته است تا حد زیادی با اتخاذ سیاستهای صحیح و برنامه ریزی های قوی و با اتکاء به ذخایر استراتژیک و برنامه ریزی پایدار این بحران ها را کنترل کنند، اما اقتصادهایی که زیر بار مشکلات ساختاری هستند، ضربه پذیرتر هستند و ایران در چنین موقعیتی قرار گرفته است؛ موقعیتی که از هر طرف با تهدید می مواجه است و توان مقاومت اقتصادی تحت فشار قرار دارد.

⚡ تهدیدها و هم افزایی چالش ها

رفیع زاده ادامه داد: بحران اقتصادی ایران حاصل یک عامل واحد نیست؛ بلکه ترکیبی از جنگ، تورم، کمبود انرژی، تحریمات و بی اعتمادی اجتماعی است. هر یک از این عوامل اگر به تنهایی وجود داشت، شاید قابل مدیریت بود؛ اما هم زمانی و هم افزایی آنها همان چیزی است که از آن به عنوان فشار مرکب یاد می شود، اما فشارهای موجود در کشور با سه ویژگی؛ شتاب پذیری، گسترش پذیری، فرسایشی بودن آن باعث شده تا علاوه بر اینکه یکدیگر را تقویت می کنند، مرکب از اقتصادی به سیاست و بالعکس در جریان هستند که به مرحله فرسایشی شدن می رسند و نتایج آن نیز تا مدت ها باقی می ماند و بر این اساس، اگر راهکاری برای مهار این حلقه ها ارائه نشود، اقتصاد در وضعیتی قرار می گیرد که هر حرکت توسعه ای با مانع برخورد می کند، هرچند هنوز می توان امیدوار بود که هر بحران، در دل خود فرصت اصلاح دارد، فرصت برای بازسازی اعتماد، به روزرسانی زیرساخت ها، مدیریت منابع آبی، توسعه انرژی پاک و بازنگری در سیاست گذاری اقتصادی که ایران در این شرایط قرار دارد و می تواند با استفاده از تصمیمات باکیفیت به خروج از این فشارها امیدوار باشد.

به تعدیل نیروها یا حتی توقف مرحله ای تولید خود شده اند که هر دو از جمله شاخصهای بی ثباتی در اقتصاد محسوب می شوند و از جمله عواملی به شمار می آیند که باعث وخیمتر شدن وضعیت اقتصادی کشور خواهد شد.

⚡ زخم پنهان تورم مزمن

رفیع زاده ادامه داد: از سوی دیگر تورم مزمن حدود ۵۰ درصدی، هرچند سال هاست گریبانگیر کشور و تبدیل به یک رویکرد ریشه دار شده، اما همین امر باعث شده تا تورم مانند خوره به جان درآمد واقعی مردم بیفتد؛ یعنی حتی اگر حقوق ها افزایش یابد، ارزش واقعی آن در برابر هزینه های زندگی کمتر و کمتر می شود. از طرفی بزرگترین خطر تورم طولانی مدت، فرسایش اعتماد عمومی به پول ملی است. وقتی مردم به ریال اعتماد نداشته باشند، تمایل به نگهداری آن کاهش یافته و خرید ارز، طلا و دارایی های غیرمولد جایگزین پس انداز می شود. این رفتار جمعی منابع مالی را از تولید به بازارهای غیرمولد می کشاند و اقتصاد از حرکت باز می ماند و این همان فرآیندی است که اقتصاددانان از آن به منزله سقوط اعتماد پولی یاد می کنند. این کارشناس اضافه کرد: اقتصاد در هر کشوری به مثابه ستون فقرات جامعه است و اعتماد عمومی خون جاری در آن است و اگر این محل آسیب ببیند انسجام اجتماعی – اقتصادی کشور دچار آسیب می شود و بر اساس تجربه کشورهای دیگر؛ هرگاه فاصله میان جامعه و ساختار حکمرانی افزایش یابد، هزینه اداره کشور چند برابر می شود، چرا که بی اعتمادی، فرار سرمایه را تشدید می کند، مشارکت اقتصاد را کاهش می دهد و حتی برنامه های توسعه ای را با شکست مواجه می سازد. بدیهی است وقتی مردم آینده را میهم ببینند، مصرف جایگزین سرمایه گذاری می شود. خانواده ها به جای خرید دارایی های پایدار، به تأمین نیازهای کوتاه مدت محدود می شوند و تولیدکنندگان نیز از برنامه ریزی بلندمدت رهیز می کنند و در نهایت بی اعتمادی همانند سایه ای طولانی مدت بر سر اقتصاد می ماند و حتی اگر شاخص های اقتصادی بهبود یابد، بازسازی اعتماد زمان بر و دشوار خواهد بود.

⚡ شوک های غافلگیرکننده

او توضیح داد: ایران در سال های اخیر شاهد زنجیره ای از

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران:

برای خرید طلا و سکه صبر کنید

شود. بذرفاشان تاکید کرد: توصیه ما به مردم این است که در معاملات مربوط به خرید مصنوعات طلا و سکه، در زمان هایی که بازار دچار التهاب است، مدیریت لازم را داشته باشند و پس از مشاهده ثبات نسبی قیمت ها اقدام به خرید و فروش کنند. در دوره هایی که بازار با التهاب و حباب مواجه است، صبوری ضرورت دارد و باید زمانی وارد معامله شد که ثبات قیمت ها حاصل شده باشد؛ چرا که ممکن است طی روزهای آینده حباب تخلیه شود یا حتی افزایش یابد، بنابراین مردم باید دقت کنند تا چار زیان مالی نشوند.

وی خاطرنشان کرد: قیمت های فعلی،

فروشندهگان و سازندگان طلا و جواهر تهران – در گفت و گو با ایسنا، افزایش چرایی افزایش قیمت طلا و سکه در بازار داخلی موجب شده قیمت طلا و سکه در کشور دچار حباب شود. مشابه این وضعیت سه هفته گذشته نیز رخ داده بود و امروز نیز تقریباً همان شرایط تکرار شده است. در حال حاضر، هر گرم طلای ۱۸ عیار حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان بالاتر از قیمت متناظر با نرخ جهانی معامله می شود. با وجود افزایش نرخ ارز و قیمت جهانی طلا، قیمت داخلی باید کمی پایین تر از سطح فعلی می بود، اما رشد نرخ دلار باعث شده فاصله بازار داخلی با بازار جهانی بیشتر

دریچه

صادرات فرش ایران در گف تاریخی

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران با تاکید بر اینکه صادرات فرش دستباف ایران در سال جاری به یکی از کمترین مقادیر تاریخی خود رسیده است، می گوید مجموعه ای از تحریم ها، سیاست های داخلی، جنگ و تعلیق پس از آن باعث شده بازارهای سنتی ایران از دست برود. مرتضی حاجی آقامیری – عضو هیات نمایندگان اتاق تهران – در گفت و گو با ایسنا، درباره آخرین وضعیت صادرات فرش دستباف اظهار کرد: به نظر نمی رسد اسمال صادرات فرش دستباف حتی به ۴۰ میلیون دلار برسد. دلایل این وضعیت متعدد است و بسیاری از آنها ریشه قدیمی دارند. او با اشاره به نقش مؤثر تحریم ها در افت صادرات فرش دستباف افزود: ما مهم ترین بازار خود یعنی آمریکا را از دست داده ایم؛ بازاری که حدود ۴۵ درصد بازار جهانی فرش دستباف را تشکیل می دهد. طبیعی است که حذف از چنین بازاری، ضربه ای سنگین به صادرات فرش ایران وارد می کند. حاجی آقامیری ادامه داد: سیاست های داخلی نیز بی تأثیر نبوده و بخش از بازار را متاثر کرده است. از سال ۱۳۹۷ به ویژه موضوع تعهد ارزی تأثیر جدی بر کاهش صادرات گذاشت. البته شدت آن در سال های اخیر کمتر شد اما اثراتش باقی ماند. او افزود: اسمال انتظار داشتیم با کاهش محدودیت های تعهد ارزی، وضعیت کمی بهتر شود اما با موضوع جنگ و تعلیق بعد از جنگ مواجه شدیم؛ موضوعی که بازار را دوباره دچار اختلال کرد و هنوز ادامه دارد. عضو هیات نمایندگان اتاق تهران یکی دیگر از موانع مهم را محدودیت های گمرکی عنوان کرد و گفت: طبق تبصره ماده ۱۲۱ آیین نامه اجرایی گمرک، بازرگشت فرش های ایرانی که در خارج انباشته شده و باید برای تعصیر یا احیا به داخل وارد شوند، عملاً ممکن نیست. این مسئله هم در بازارهای قدیمی باعث افت قیمت می شود و هم فرصت ورود به بازارهای جدید را از ما می گیرد. او با انتقاد از عدم اجرای قانون بیمه فعالان صنایع دستی اظهار کرد: طبق قانون، قالیبافان و فعالان صنایع دستی باید تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار گیرند، اما دولوت منابع آن را تأمین نمی کند. وقتی این افراد بیمه نباشند، فعالیت در این حوزه جذابیت خود را از دست می دهد و ما نیروی کار را از دست می دهیم. به گفته وی، از دست دادن نیروی انسانی ماهر، مستقیماً تولید و سپس صادرات را مختل می کند. حاجی آقامیری در ادامه گفت: محدودیت در تأمین مواد اولیه و شرایط اقتصاد کلان کشور هزینه هایی ایجاد کرده که امکان انتقال آنها به قیمت نهایی صادرات وجود ندارد. در نتیجه هم تولید، هم فروش خارجی با مشکل مواجه شده است. وی تاکید کرد: بعید است اسمال بتوانیم صادرات ۲۱.۷ میلیون دلار سال گذشته را نیز تکرار کنیم. جنگ و تعلیق پس از آن، مانند بسیاری از صنایع دیگر، به شدت بر فرش و صنایع فرهنگی اثر گذاشته است. عضو هیات نمایندگان اتاق تهران درباره اینکه کدام شوهرات نمایندگان اتاق تهران درباره اینکه گفته اند گفت: بخشی از بازار ما هنوز جایگزین نشده، اما بخشی از بازار جهانی را کشور هند از ما گرفته است.

نبض بازار

هوا ی تالار شیشه ای متعادل شد

بازار سرمایه پس از آنکه طی دو روز کاری متوالی افت کرده بود دیروز متعادل شد؛ به طوری که شاخص کل بورس بارشد اندک ۱۴۲۸ واحد به رقم سه میلیون و ۲۷۴ هزار واحد رسید. (یکشنبه) شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۱۴۲۸ واحد رشد کرد و رقم سه میلیون و ۲۷۴ هزار و ۴۷۱ واحد رسید. این در حالی است که طی دو روز کاری اخیر بازار سهام افت کرده بود. روز چهارشنبه این بازار کانال ۳۰۰ میلیون راکه سه شنبه برای اولین بار از زمان ایجاد بازار سرمایه تصاحب کرده بود از دست داد. شاخص هم وزن بازار امروز ۹۱۷ واحد کاهش داشت و در عدد ۹۳۷ هزار و ۴۷۰ واحد ایستاد. در دومین روز هفته تعداد سهام مثبت بورس ۱۳۲ عدد و سهام منفی ۲۰۸ عدد بود. تعداد خریداران به ۶۶ هزار نفر رسید. به طور کلی بازار ۰.۴ درصد افزایش یافت. همچنین ۲۵۹ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۹۷۱۲ میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. فملی و شددیس بیشترین تأثیر مثبت را بر شاخص بورس داشتند اما فولاد اثر منفی ایجاد کرد. از نمادهای پرتراکنش نیز می توان به داترا، وبملت و خودرو اشاره کرد. شاخص فرابورس هم دیروز با افزایش ۹۳ واحد به ۲۸ هزار و ۷۶۸ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فرابورس ۲۵۰ هزار فقره و ارزش آن ۱۲۸ هزار میلیارد تومان بود. آریا وفرز بیشترین تأثیر مثبت را بر شاخص فرابورس داشتند اما نیشکر اثر منفی ایجاد کرد. قفارس، پتوسه و نیم سکه با ۸۰۰ هزار تومان افزایش، ۶۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان؛ ربع سکه با ۷۰۰ هزار تومان افزایش، ۳۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و سکه یک گرمی بانک مرکزی با ۲۰۰ هزار تومان افزایش، ۱۸ میلیون تومان معامله می شود. حباب سکه نیز در حال حاضر حدودشش میلیون تومان است.